

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritišče desno. Telefon št. 24. — SHS postnoštevni račun št. 11.787. Na naročila brez denarja se ne odzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Poština plačana v gotovini — Cena današnje štev. Din 1—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za inostranstvo D 18—, dostavljen na dom D 11—, na izkaznice D 10— inzerati po dogovoru. Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Leto: VII.

Maribor, nedelja 12. decembra 1926.

Številka: 281.

Pred odločitvijo

Beograd, 11. decembra.

Ob mrtvaškem odru Pašića žaluje ves radikalski klub. Poslanec pa se že med sabo obdoljuje, češ da pretakajo krokodilove solze. Radikali se z veliko vneto pripravljajo na ostre politične boje. Sicer vlada med njimi, toda zgolj radi Pašićeve smrti, prisilno premirje. V političnih krogih se zatrjuje, da se bo ponovno poskušalo vzpostaviti bivšo RR koalicijo, kajti poslanci iz Srbije se z ozirom na eventuelne posledice prioblastnih volitev upirajo zvezi z demokratsko zajednico.

Spalajković — zunanji minister?

Beograd, 11. decembra.

Pariški poslanik dr. Miroslav Spalajković bo tekom današnjega dne prispel v Beograd. V informiranih krogih se zatrjuje, da bo Spalajković najbrže prevzel zunanje ministrstvo.

Vzroki Pašićeve smrti

Beograd, 11. decembra.

O smrti Nikole Pašića krožijo v mestu najrazličnejše govorice. V njegovi neposredni bližini se pripoveduje, da je bil umorjen. Skrivnost Pašićeve smrti bo ponesel pokojnik s seboj v grob. — Razburjenje je njegovo slabost še poslabšalo, smrtni udarec pa so mu po mnenju nekaterih prizadejali oni, ki so se borili proti uresničenju njegovih načrtov.

RADIČ O PAŠIČU.

Zagreb, 11. decembra.

Stj. Radić je danes zjutraj z brzovlakom prispel v Beograd. O smrti svojega velikega nasprotnika ni dal nikake izjave. Novinarjem je rekel: »Želel sem mu da živi, dokler mu je usojeno.«

NINČIČ PRI KRALJU.

Beograd, 11. decembra.

Včeraj zvečer ob pol 17. uri je bil bivši zunanji minister Momčilo Ninčič poklican na dvor, kjer se je zadržal nad eno uro.

POGREB NIKOLE PAŠIČA.

Beograd, 11. decembra.

Pogreb pokojnega Nikole Pašića se bo vršil v nedeljo predpoldan. Sarkofag z balzamiranim truplom so danes dopoldan prepeljali v Saborno cerkev. Cerkveni žalni govor bo imel patrijarh Dimitrije.

SOŽALJE INOZEMSKIH DRŽAVNIKOV

Predsednik francoske republike in ministrski predsednik Poincaré sta brzojavno izrazila Pašićevi rodbini sožalje. Ravnotako tudi Mussolini.

Dnevna kronika

Iz Slovenskih gorc

16letni deček med — razbojniki. »Tabor« je že poročal o umoru finančnega stražnika v obmejnem št. Ilju, ki se je izvršil minulo poletje pri belem dnevu. Dolgo se ni moglo priti zločincem na sled. Sumilo se je pač tihotapec, vendar sum ni bil docela upravičen. Sedaj je bestialen zločin razvozljan. Orožništvo je prišlo ob meji nezrelega fanta Dominika Jamernika iz Vukovskega dola. Pri zaslišanju je izpovedal: da je usodnega dne okoli 8. ure zjutraj stal finančni stražnik na straži ob gozdu, skozi katerega vodi tihotapec jako priljubljena pot. Po gozdu prikorakajo štirje mračni potniki, 16letni Jamernik (oče, bivši župan, je bil rad pisal Jamernegge) pa je hodil prvi. Hitro je smuknil nazaj in opozoril tovariše na pretečo nevarnost, še predno jih je finančni organ o-

pazil. »Vodja« in tovariši so odložili težko nabasane nahrbtnike in krenili proti robu gozda, kot nedolžni popotniki. Finančni stražnik je menil, da so navadni delavci in se ni niti zmenil zanje. Ko so tihotapec prišli do stražnika je Alojz Golob skočil nanj in zgrabil za puško. Neki šentjakobčan mu je hitro zamašil usta in zakril oči. Tihotapski »glavar« Bezjak iz Sv. Marjete ob Pesnici pa mu je z ostrim nožem prerezal vrat, dočim je 16-letni Jamerneg držal žrtev za noge. Ko je stražnik še imel nekaj znakov življenja v sebi ga je Bezjak — Čaruga Slovenskih gorc, tolkel s kopitom po glavi in prsih, dokler se ni nedolžna žrtev popolnoma umirila. Napaden finančni stražnik se je moral boriti z nadčloveško močjo, kajti zemlja je bila na daleč močno razrita in trava pomendrana. V obupnem boju je celo izruval mlado smreko. Morilci Bezjak, Jamerneg in Golob so v zapirih mariborskega sodišča in se bodo zagovarjali pred poroto.

— Italija štedi. Ministrski predsednik Mussolini je obvestil vse prefekte, da ne smejo več dovoljevati svečanostnih prireditev in ceremonij, kajti narod mora delati v miru in pri tem štediti.

Prisilna subskripcija italijanskega posojila. Podtajniki italijanskega finančnega ministrstva je govoril v Milanu o vpisovanju italijanskega posojila. Med drugim je naglasil, da mora narod podpisati posojilo. Fašistovska vlada bo dobro pazila, kdo bo podpisal in kdo ne. Obligacije posojila morajo upniki obdržati in ne smejo z njimi trgovati. Tudi to bo vlada nadzorovala. Vsakdo bo moral podpisati toliko, kolikor se bo od njega zahtevalo.

Jugoslavija in železni kartel. Kakor doznavamo, je med jugoslovanskimi tvornicami dosežen popoln sporazum, da se pristopi k železnemu kartelu. — Najprej se bodo zainteresirani krogi pogajali za vstop v srednjeevropski kartel, zatem pa s poljskim kartelom.

Čehoslovaški Lawn tennis savez ima včlanjenih 218 klubov z 12.000 organiziranimi člani.

Dober nasvet. Pridenite vsaki porciji juhe ali prikuhe pol čajne žličke Juhana in prepričali se boste, da je Juhana najidealnejše krepilo in daje izborn okus. 2494

„ITO“ krema za zobe — najboljša

Mariborske vesti

Maribor, 11. decembra.

Za spomenik kralja Petra I.

Komite za postavitev spomenika Kralju Petru Velikemu Osvoboditelju, ki ima nalogo postaviti spomenik v Mariboru se v zadnjem času zelo intenzivno bavi z nabiralno akcijo. V posebni notici prinašamo danes delni izkaz darov. Patriotično občinstvo opozarjamo pa pri tem, da se ta akcija vrši za spomenik v Mariboru in ne v Ljubljani. — Prepričani smo namreč, da bode Ljubljana, ki je mnogo večja od Maribora in ma čisto nacionalno prebivalstvo in močno trgovino, veliko lažje zbrala za spomenik, ki ga misli postaviti. Samo ob sebi umevno pa je in vsakemu na prosto dano, da prispeva tudi za spomenik v Ljubljani.

Dasi razmere niso ravno najboljše in je tudi mnogo nabiranja za druge svrhe, vendar se mora priznati, da se naše občinstvo in tako tudi ono nemške narodnosti, vabilu zelo rado odziva. Naj v tekočih tednih, ko se bo vršila nabiralna akcija nikdo ne odtegne pomoči in naj vsak po svoji močnasti prispeva k temu patriotičnemu činu.

50 letnica gremijalne trgovske nadaljevalne šole v Mariboru

Pol veka je minulo odkar je bila v Mariboru na vzpodbudo takratnih trgovskih krogov ustanovljena gremijalna trgovska nadaljevalna šola. Pouk na trgovski šoli za vajence — tako se je šola ob ustanovitvi imenovala — je pričel v jeseni l. 1876.

Kakor na drugih zavodih, je bil tudi na trgovski nadaljevalni šoli učni jezik izključno nemški. Slovenščina pa se je pričela poučevati šele leta 1913. Od leta 1884 do leta 1902 je bilo na zavodu 10 do 26% Slovencev. Ko pa je prešel ob prevratu zavod v slovenske roke se je razmerje zelo boljšalo. Šola se je prilagodila novim razmeram in tudi sredstva za vzdrževanje so bila številnejša.

Odeveč bi bilo govoriti o uspehih, ki jih je imela šola na polju lokalnega trgovstva v petdesetletni dobi njenega obstoja.

Zavedajoč se velikega pomena petdesetletnice trgovske nadaljevalne šole, je trgovski gremij v Mariboru izdal krasno ilustrirano spominsko knjigo, ki podaja točno sliko o razvoju zavoda od ustanovitve pa do danes. Knjigo dobe zainteresirani na trgovskem gremiju ali pa v veleknjižarni V. Weigl.

Koncert osiškega tenorista Lujo Pleina v Mariboru. Na državni praznik je nastopil na novinarskem koncertu koncertni pevec, tenorist g. Lujo Plein iz Osijeka. Naša publika ga je ob njegovem prvem nastopu sprejela jako simpatično. Dasi ravno je bil takrat glasovno nekoliko indisponiran, je bilo vendar opaziti, da razpolaga s svežim, dobro izloanim glasom. Lepota in miloglasje njegovega metalnega tenorja je navdušila vsakogar — pravi o njem hrvaška kritika. G. Plein je nastopil tudi na Dunaju z velikim uspehom. Na splošno željo pa bo priredil v torek, dne 14. decembra v veliki kazinski dvorani koncert, na katerega opozarjamo mariborsko občinstvo že danes. Na sporedu so sledeče pesmi in arije: Hatze: Ciklus pesmi; Puccini: arija »Deca zapada«, arija iz »Tosca« in iz »Manon Lescaut«; Jansen: »Marija«; Bom: »Nočna pesem«; Baumgartner: »Pesem cvetju«; F. Stepanov: »Njeje«; F. Lhotka: »Veni vajočica« in »Dež pada«; Massenot: »Manon in Leoncavallo: »Bajazzo«. Spored je jako pester in bo gotovo zanimalo vsakega ljubitelja glazbe njegovo izvajanje po g. Pleinu. Na klavirju ga bo spremljala gđ. Zacherlova, ki jo mariborska publika že pozna po njenem finem in diskretnem spremljevanju solistov. Vstopnice po 30, 20 in 10 Din so v predprodaji v trgovini Höfer v Ulici 10. oktobra.

Širši odbor Jugoslovanske Matice v Mariboru ima svojo redno sejo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 19.30 uri v svojih društvenih prostorih v Sovenski u. št. 2. Med drugim je na dnevnem redu tudi Jugoslovanski ples, ki ga priredi Jugoslovanska Matica 12. februarja 1927, ob kateri priliki izide tudi humoristični list »Mariborski klopotec«, ki bo na pram lanskemu letu znatno izboljšan in izpopolnjen. Gg. odborniki in odbornice so vabljeni, da se seje zanesljivo udeležijo. — Predsednik.

Nadaljna predavanja na Ljudski univerzi. V ponedeljek, dne 13. tm. predava g. inž. K u k o v e c o Rabindranath Tagorejevi filozofiji. — V sredo, 15. tm. se vrši predavanje o jugovzhodni Afriki. Predava nemški pisatelj Rothaupt, ki se je sam dal časa muditi v omenjenih krajih. Isto predavanje se vrši tudi v sredo popoldan za šolsko mladino.

Trgovski gremij opozarja svoje člane na proslavo o priliki petdesetletnice trgovske nadaljevalne šole, ki se vrši v nedeljo 12. t. m. dopoldne ob 9.30 v kazinski dvorani. Vabljen je vsakdo, ki se zanima za našo šolo.

DANES

človek z železno roko
pondeljek

Slikarjev model

KINO APOLO

KINO APOLO

m Prvi izlet trgovskega pevskega zbora se vrši v nedeljo 12. t. m. popoldne v Limbušu k Juliju Robiču, na katerega vabi Trgovski gremij vse svoje člane in prijatelje. Za pevce je na razpolago pred trgovino Miloša Oseta na Glavnem trgu av. ob 14.30 uri.

m Pevsko društvo »Jadrane« poroča, da je bil sv. Miklavž v sredo nad vse dobro obiskan. Vsi prostori so bili do zadnjega kotička polni, odšlo je veliko ljudi, ker niso mogli niti v dvorano. — Malčki Jadranaši so igro sijajno podali. Napravila je med občinstvom jako ugoden utis. Zaslugo na uspehu ima v prvi vrsti g. pevovodja Lah, ki je žrtvoval zato veliko zlatega časa, preden mu je uspelo z malčki nastopiti pred občinstvom. Tudi sv. Miklavž je imel veliko posla, preden je razdelil nad 150 daril. Ne smemo pozabiti tudi na sv. Antona, ki je v gorki halji in potu svojega obraza delil med občinstvom dobre nauke in pobožne podobice. Marsikdo je malo pogodrnjal, ker ni mogel v dvorano ali ker ni mogel dobiti prostora, češ da bi si društvo »Jadrane« moralo najeti večjih prostorov za podobne prireditve. Kadar »Jadrane« kaj priredi, je res vedno malo prostora, to pa predvsem radi tega, ker »Jadrane« nima tolikih sredstev, da bi zamogel prirediti veselice in zabave v večjih prostorih, temveč si mora iskati prostora tam, kjer dvorana ni ne — stane. »Jadrane« je zaenkrat finančno šibko društvo; ko pa bo imelo v blagajni več sredstev, porok za to je njegova agilnost, bo občinstvu marsikaj več nudilo. Po oficijelnem zaključku razdelitve daril se je razvila prosta zabava, ki je v prijetnem razpoloženju trajala do 2. ure zjutraj. — Na svadenje na Silvestrovo pri Kosčiču, kjer priredi Jadrane zabavni večer. K.

Cercle français. Francoski krožek v Mariboru bo priredil v nedeljo, dne 12. decembra, v Vesni družabni večer, ki ga bo počastil s svojo navzočnostjo gospod A. Boissier, francoski konzul v Zagrebu. Spored prireditve je sledeči: 1. Dve francoski pesmi iz 18. stoletja, ki jih bo pela gospodična V. Rudolfova; 2. Predavanje g. B. Martela, profesorja za francosko literaturo na ljubljanski univerzi, o pisatelju G. Sarrd in njeni dobi, s projekcijskimi slikami; 3. Šaljivi prizori, ki jih je sestavil in ki jih bo igral g. H. Furrer, podpredsednik francoskega krožka. Za tem sledi čajanka in prosta zabava. Odbor se nadeja, da se bodo odzvali člani društva v prav lepem številu temu vabilu; dobrodošli, pa so vsi, tudi nečlani, ki bi radi poslušali, pristno francosko besedo. Vstopnina je 5 Din; kdor ostane pri čajanki, plača 10 Din za čaj in pecivo. Začetek ob pol 17. uri popoldan.

m Razredna loterija — najvišji dobiček nad 4 milijone dinarjev. Opozarjamo na veliko ugodnost te loterije, ki je že mnogim pripomogla do blagostanja. — Prvo prihodnje srečanje je 11. januarja 1927. Srečke so že dosepele in se dobe pri Hipotekarni banki slovenskih hranilnic, Maribor, Aleksandrova česta št. 13.

o Gradbeni odsek Sokolskega društva v Mariboru priredi v gornjih dvorinah Narodnega doma običajen Silvestrovi večer. Spored bo zelo zabaven in raznovrsten, po polnoči ples v mali dvorani. Nastopi Devovega kvarteta, slovenskega telepata Ben-Alija, priznanih plesalk in članstva. Izborna vino, pivo in prigrizki bodo privabili vse prijatelje neprisliljene zabave na ta večer, ki bo sigurno med najlepšimi letošnje sezone. 2563

m Nalezljive bolezni v Mariboru. V prošlem tednu je zbolelo 11 oseb na nalezljivih boleznih in sicer 1 na davico, 2 na škrlatici, 2 na legariju in 1 oseba na žnu. Bolni na davici sta ostali 2 osebi,

na škrlatinki je ostalo bolnih 8 in na legarju 2 osebi. Ozdravili sta 2 osebi, umrla ni nobena. Skupno je bolnih na nalezljivih boleznih 21 oseb.

m Najboljše čevlje KARO dobite: Maribor, Koroška cesta 19 in od 1. oktobra tudi Aleksandrova c. 23 v trgovini Sl. Černetič. 2048

m Največja izbira Božičnih daril in okraskov po najnižji ceni, se vam nudi v veletrgovini V. Weigl. Čitajte današnji oglas. 2558

m V nedeljo 12. t. m. v gostilni pri »Starem mostu« koncert prikljubljene ciganske godbe. 2570

m Grajska klet. V soboto dne 11. tm. ob 20. uri družabni ples. Dnevno sveže morske ribe. 2575

m Kam pojdemo noč in v nedeljo? Na domače kolone k Ivanki Dolničarjevi ki je prevzela gostilno Kirbiš na Aleksandrovi cesti. Prvovrstna vina in dobra postrežba. 2577

m Ne hodi mimo sreče. Glavni dobitki in premije razredne loterije se dobe pri Antonu Goležu, Maribor, Aleksandrova cesta 42. Novo kolo razredne loterije se prične 11. prosinca 1927. Našim čitateljem ključemo tudi mi: »Veliko ali majhno, staro ali mlado, bogato ali ubogo, vse kupi srečke pri Antonu Goležu v Mariboru, Aleksandrova c. 42 (na vogalu Meliške ceste)«. Srečke stanejo: Cela srečka Din 100.—, polovična Din 50, četrtinska pa Din 25. Srečke se poljubno dostavljajo na dom. Glavni dobitki znaša Din 4.200.000, 12 premij; ena premija Din 1.200.000, 250.000 srečk, 125.000 dobitkov. Vsaka druga srečka mora dobiti. Prodajalna je odprta tudi v nedeljo dopoldne. 2572

m Pojedina puranov. V nedeljo dne 12. tm. se vrši od 3. uri popoldan v gostilni Alojza Schreia pojedina mladih puranov. Domače prekajeno meso. Izvrstno vino in domače pecivo. — Za obilen obisk se priporoča Alojz Schrei. 2574

m Priveselem kmetu. Godba. V nedeljo dne 12. decembra na svidenju v gostilni pri »Veslem kmetu« na Tržaški cesti, imamo pojedino puranov, krofov, domačih klobas, izborna vina, novo, Muškatelec itd. Za obilni obisk prosita Beti in K. Zohar. 2555

Porotno sodišče

Dne 9. maja t. l. je bil najden posestnik Leopold Prater z razbito črepinjo v svoji vinski kleti v Vitanju pri Ormožu. Mož je namreč zasačil v kleti svojo 18letno deklo Marijo Nemec, posestnikovo hčer Ano Trstenjak in brata Martina in Vincenca Ivanušča v trenutku, ko so mu kradli vino. Nastalo je prerekanje, tekem katerega je bil Pretnar ubit. Po zaslišanju prič so bila stavljen porotnikom tri vprašanja, glaseča se na umor, uboj in tatvino. Porotniki so potrdili drugo vprašanje. Martin Ivanušča je bil obsojen na 4 leta težke ječe, ostali obtoženci pa vsak na 2 meseca ječe.

Danes se je zagovarjal 26letni delavec Jož Korošec iz Partin radi hudodelstva uboja. Obtoženec je meseca avgusta t. l. svojega tasta Valentina Dominka v prepiru tako močno udaril po glavi, da je ta podlegel dobljenim poškodbam. Razen tega je tudi Dominkovo ženo močno poškodoval. Pri današnji razpravi se je obtoženec zagovarjal z razburjenjem. Zagovornik gosp. dr. Lipold je o zagovoru povdarjal, da so bile povod njegovemu dejanju družinske razmere, v katerih je obtoženec živel. Sodni senat je stavil na porotnike 4 vprašanja, eno na uboj, ki so ga porotniki soglasno zanikali, potrdili pa so vprašanje hipnega omračenja uma, ki je nastopilo med dejanjem. Korošec je bil obsojen na 3 meseca ječe.

Sport

ISSK. Maribor — SD. Rapid

Igrišče »Maribor« — 1/15. uri.

Letošnja sportna sezona je bila z ozirom na ugodno vreme ena izmed najdaljših. Že prvega januarja so se odigrale prve nogometne, kakor tudi hazi- na tekme. Jutri dne 12. decembra pa se bo brzokone odigrala zadnja tekma v letu 1926.

Tekma »Rapid« — »Maribor« je pomenila za naše mesto vedno senzacijo in tudi tokrat, kljub malo ostrejši temperaturi, ne bo potekla brez interesa. Sicer se srečata najmočnejša nasprotnika naše oblasti v prijateljski tekmi, vendar nudi tudi ob takih srečanjih prvovrsten nogomet. Obe moštvi razpolagata z enakovrednim materialom; razlika je samo v tem, da je enastorica »Maribor« tehnično dovršenejša. Dočim ima »Rapid« plus v tem, da razpolaga z ljudmi, ki se bore z izredno požrtvornostjo in zagrizenostjo prav do zadnjega žvižga.

V jutrišnji tekmi si bosta nasprotnika že v tretje (v jesenski sezoni) merila moči. »Rapid« je podlegel v obeh srečanjih v razmerju 3:1 in 4:0 in bo vsakakor jutri zastavil vse moči, da rehabilitira svoj sloves, dočim bo »Maribor« za vsako ceno moral braniti častno priborjeni naslov prvaka mariborske oblasti. Boj bo izredno zanimiv in bo nudil obilo užitka.

»Maribor« bo nastopil v postavi: Kovačič, Koren, Wagner, Hreščak, Just, Stauber, Kirbiš, Živkovič, Vidnjevič, Bratož, Wening, Bertonec, ki bo, ako se jutri obnese, nastopalo za »Maribor« tudi v pomladanskem prvenstvu. Sodil bo g. Radolič.

: ISSK MARIBOR - ZIMSKOSPORT-NA SEKCIJA. Vabijo se vsi prijatelji zimskega sporta (člani in nečlani) na sestanek, ki se bo vršil v torek dne 14. tm. ob 20. uri v »Vinskem hramu«. Svrha sestanka so razgovori o organizaciji zimskega sporta v sezoni 1926-27, ki obeta biti izredno ugodna. Pridite vsi, ki se zanimате za katerokoli panogo (smučanje, drsanje, sankanje, hocky), da se dobera pogovorimo o vseh priporavah za čim uspešnejše udejstvovanje. — Načelnik.

: ISSK Maribor — nogometna sekcija. Postava: Kovačič, Koren, Wagner, Hreščak, Just, Stauber, Kirbiš, Živkovič, Vidnjevič, Bratož, Wening, Brtoncelj, rezerva: Skrobar, Burian. — Reditelji: Potočan, Petan, Starc Albin, Tomač, Laznička, Tonček, Pavlin. Moštvo kakor tudi reditelji morajo biti najkasneje ob 2. uri na prostoru odnosno v garderobi.

: Lawn tennis profesionalci, ki jih je angažiral ameriški menažer Pyle (med njimi se nahaja tudi svetovna prvakinja Lenglen), so do sedaj razkazovali svojo umetnost že 41.000 gledalcem. Pyl računa še letos z celokupnim dohodkom 800.000 dolarjev. Doslej je zaslužil že preko 40.000 dolarjev, četudi plačuje na primer »božanski Suzani« letno 75.000 dolarjev in še običajne doklade od vsakega nastopa.

: Spor Zagreb-Dunaj. Radi neistinitih napadov spremljevalca dunajskega SK »Wacker« v »Sporttag blattu« (Wacker je pred kratkim gostoval dva dni v Zagrebu) je sklenil Graf (zastopnik in posredovalec zagrebškega Gradjanskega SK na Dunaju) prekiniti vsa tekoča pogajanja za angažmaje dunajskih klubov v Zagrebu. Nastali spor je Dunajčane zelo presenetil. Pričakuje se ugodna rešitev spora, ki bo zadovoljila pogojem Zagreba.

: Visoko šolo za telesne vaje ustanovijo prihodnje dni v Romuniji. Profesor Zapan je bival v to svrhu v Berlinu, končal studije na tamkajšnji visoki šoli, ki je edina te vrste na svetu ter se vrnil v Bukarešto, kjer se bo ustanovil soroden zavod.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Mariborski mladinski mestni svet

Maribor, 9. decembra.

Prošli teden se je vršila seja mariborskega mestnega sveta, ki jo v izvlečku prinašamo in ki bo gotovo zanimala naše čitatelje.

Mestni mladinski svet, ki ima v predsedniku obč. svetniku Stabeju in tajniku Brandnerju, dva vestna delavca, ima v Mariboru jako težko delo, ker doslej obstoja le v konstatacijah, kritikah in predlogih, kajti Maribor nima niti ene institucije, ki bi odgovarjala socialnim potrebam hitro razvijajočega se mesta. Poglejmo le statistiko otrok, ki nujno potrebujejo podpore. Vseh teh sirot je 436! Od teh je 274 vsaj za silo preskrbljenih, ker so razdeljeni deloma po dežjih stanicah, deloma in to večina pa se jih nahaja v privatni oskrbi. Največ otrok je brez očeta: 109, 25 jih je brez matere, 29 brez vsakih starišev, 11 po umrli materi, 60 je otrok rojenih izven zakona, 17 po ločenih stariših i. t. d. Ta deca se nahaja v skrajno slabih razmerah. Večina otrok je škrofuloznih in bolnih na pljučah. V mnogih slučajih jih rede stari stariši, edini sorodniki, ki jih imajo. K zdravstvenim nepravilnostim pa se pridružilo še pomanjkanje stanovanj. Neki oče živi z 11 otroci v eni sobi, vsi so brez obleke, nobeden nima varuha, alimentacij ne dobivajo. Na desetino je otrok, bolnih na odprti tuberkulozi, a kam ž njimi, ko ni v celem Mariboru niti enega zavoda za take sirote. Ni pobiljševalnic, ni vzgojevališč! Pa ne samo to! So slučaj, da sprejema mati-prostitutka, ki stanuje z otroci v eni isti sobi, na domu moške obiske. Deca je moralno pokvarjena, saj se že 12—13letne deklice udinjajo pohoti raznih brezvestnežev, 16letna dekleta pa so — matere. Razumljivo je, da mestna občina sama ne more oskrbovati toliko otrok, graditi zavode i. t. d. Zato je poklicana država, a ta je za celo Slovenijo votirala 20.000 D. in od tega dobi mariborska oblast le 2000 Din, pa še za te mora molodovati! V celi mariborski oblasti nimamo niti ene socialne institucije, dočim jih je v ljubljanski dovelj. Nemci onkraj meje ustanavljajo dan za dnem take zavode; na Koroškem so jih ustanovili že 10. Že z nacionalnega stališča je nujno potrebno, da se ustanove v mariborski oblasti, ki leži na severni meji države, take institucije.

Nato je podala gdč. Levstikova obširen referat o vzrokih in ukrepih proti nemoralu. Virov in sredstev demoralizacije je vse polno. V prvi vrsti je domača vzgoja v mnogih slučajih vir slabih lastnosti, nadalje alkohol, prostitucija, stanovanjska beda, šminka v šoli, potratnost in razsipnost, kokenost in omalovaževanje ženskega spola zlasti s strani moške mladine. Dalje ulica s pijanci, prostitutkami in neprimernimi izločbami slik. Tudi umetnostne izložbe smatra predavateljica za vse prej kakor primerne. Kinoreklame, gostilne, kavarne, vse to so viri demoralizacije mladine. In ta Journalistika! Časopisi, prvi gdč. Levstikova, so šola razbojnikov! Govornica se je dotaknila zlasti še pomanjkanja mladinskih knjig, ki jih Slovenci jako pogrešamo. Interesantno je tudi, da je gdč. Levstikova principijelno proti vsaki šolski izključitvi, ki skoroda nikdar ne doseže svojega namena, tem-

več pospešuje slabo stran učenca, ki je bil javno in za večno ožigosan.

V debati o predlogih glede ukrepov proti demoralizaciji mladine, je referentinja predlagala, naj se v nadzorstvene svete izvolijo zlasti učiteljstvo, ki jim preobljna služba ne dovoljuje, v šoli posvečati več pažnje moralni vzgoji mladine, da bi se lahko na ta način šoli posvetili ciljem poklica. Po vzgledu drugih držav se naj ustanove mladinska sodišča in posvetovalnice. Za vsako ulico naj se določi ena oseba, ki bi določen rajon pregledovala in ki bi bila nekaj varuh sirot dotične ulice. Mladini pod 18. letom se naj prenove dostop v kino. Uvedejo naj se dijaške in učiteljske uniforme. Izložbe trgovin, umetnostne razstave in kinoreklame se naj stavijo pod nadzorstvo policije. Policija naj posveča več pažnje ulici, in naj kaznuje kar naistrožje vsako zlorabo mladostnih oseb.

Glede nadzorstva policije je mladinski svet sklenil, da se bo skušalo v nov kazenski zakon vnesti tozadevne določbe. Zanimiva je bila tudi nadaljna debata o naših javnih knjižnicah. Med drugim se je tudi predlagalo, da bi bilo umestno, ako bi se vsako leto enkrat vse knjižne javnih knjižnic desinficirale.

Po referatu dr. Vebela o generalnem varstvu otrok, ki se naj ustanovi za Maribor, je bil izvoljen generalni varuhom dv. sv. dr. Kronvozl, ki bo uradoval v prostorih okrožnega sodišča in ki bo delal skupno z mestnim varstvenim sodnikom.

Po poročilu dr. Vebela je bila seja prekinjena in se bo nadaljevala.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 11. decembra ob 20. uri »Danes bomo tiči« ab. A. Znižane cene.

Nedelja, 12. decembra ob 15. uri »Pepelka«. Otroška predstava. Ob 20. uri »Veseli kmetič«.

Ponedeljek, 13. decembra. Zaprto.

Torek, 14. decembra ob 20. uri »Ljubezen« ab. C. Gostovanje ge Wintrove in gg. Rogoza in Šesta.

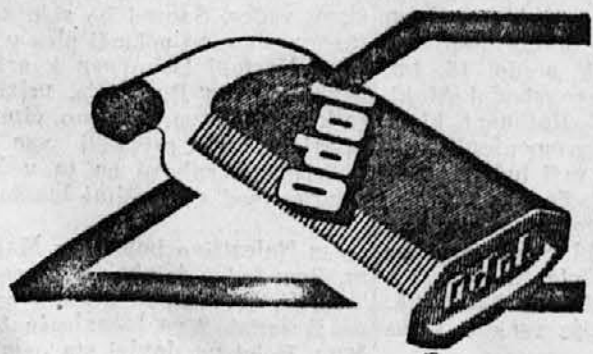
Sreda, 15. decembra. Zaprto.

Četrtek, 16. decembra ob 20. uri »Manon«. Premijera. Slavnostna predstava.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 12. dec. se v raznoraznih zonah dve predstavi: popoldne bo repriza veleuspele otroške igre »Pepelka«, zvečer pa se ponovi vedno priljubljeni in zabavni »Veseli kmetič«.

Mariborska premijera opere »Manon«. Na predvečer kraljevega rojstnega dne 16. decembra se vprizori kot slavnostna predstava premijera prekrasne in melodiozne opere »Manon« od modernega francoskega komponista Masseneta. Priporoča se, da si občinstvo oskrbi vstopnice v predprodaji.

Kuponi pri mariborskem gledališču. Na splošno zahtevo se zopet uvedejo kuponi, ki veljajo samo pri dnevnih blagajni in kadar so to označeno na plakatih in za določene organizacije, ter nudijo 25% popust.

Prava antiseptična voda za usta

Kultura in umetnost

Simfonični koncert Glasbene Matice v Mariboru

Koncertni biro tukaj Glasbene Matice nam je nudil tekmo zadnjega časa že nekaj umetniških večerov. Predstavil nam je slavni »Tržaški Kvartet Jankovič« in najslavnejšega svetovnega violinskega mojstra, virtuoza Joan Manéna. Sinoči pa je dokazalo orkestralno društvo v zvezi s tukajšino vojno muziko, da more vztrajno delo tudi iz tehnično deloma manj izvežbanih moči roditi zelo hvalevrednih uspehov, kajti igralo se je v celoti prav dobro, določno, jasno in izrazito pa tudi z ognjem, ki ga je znal njih vodja razvneti in to za orkester iz tako različnih sestavin. Težišče celega sporeda je bilo v Čajkovskega »patetični simfoniji«. Uvodoma je podal predpevskega zbora Glasb. Matice g. Arnuš kratke skice o izvajanih delih; predvsem je dobro podal vsebino kakor tudi razlago glavne točke, t. j. 6. simfonije. — Takšno kratko predavanje je za navzočo publiko velikanskega pomena kajti šele potem zna slediti izvajanim delom. Zlasti velja to predvsem za takšne večere kot je bil sinoči.

Kdor ve, kakšne težave so pri nas z orkestrom, mora z občudovanjem priznati, da je bil uspeh nad vse pričakovanje dober. Njegovo proizvajanje je odkrilo marsikaj lepega, marsikaj pa je ostalo tudi neodkrito, kakor se to zelo pogosto zgodi. Izvajanje je bilo muzikalno dobro in dirigent ima poseben smisel za različnost barve pri posameznih glasbilih. Kako neznano mehko se je odvijala mehka melodija viololin, podkrepjena v oktavi s celli v I. stavku, kako elementaren vtis je napravilo na srce mogočno stopnjevanje proti koncu, ko z grozno mogočnostjo začno nastopati trobila, 5 četrtinski drugi stavek — treba ga je samo slišati. In v III. stavku, kjer žvižga in sihejo flaute, zdelo se mi je kot bi plesal roj najbolj razjarjenih vragov in se v neugnan vihri vrtil s čarovnicami... itd. — Drugi del programa je izpolnil Swendsen s svojim megnanim, razposajenim »Norveškim Karnevalom umetnikov«. — Dirigent g. ravnatelj Hladek - Bohinjski je skladbe podal vseskozi dobro. Vsak del kakor tudi najmanjši del teme je jasno pokazal; tudi figuracija, posebno kadar dobi priznak temetičnosti, je bila z veliko skrbjo obdelana čeprav je bila podrejenega pomena. Občutljiva dinamika, agogika sta bili v najtesnejši zvezi ter sta dosegli krepko stopnjevanje do mogočnih vrhuncev. Vse to kar je mogel na prvi mah doseči, je takorekoč ustvaril iz nič in nas potrjuje v najboljši misli, da je g. ravnatelj dirigent s tenkim sluhom in izbornim okusom. Glasb. Matici je le čestitati nad pridobitvijo takega mojstra. Z obema omenjenima skladbama si je dal dokaj ogromnega dela in mu le iz sreče čestitamo in želimo, da bi to tako lepo započeto delo srečno nadaljeval med nami neovirano.

Končno naj bo še omenjeno, da je g. ravnatelj usilil našemu občinstvu tako lep koncert. Usilil — lahko rečem! Koliko je bilo treba zato reklame (seveda za kino in ples tega ne bi bilo treba), da se je koncertna dvorana vsaj povolno napolnila, in da je moglo orkestralno društvo kljub velikanskim izdatkom pri skupnih vajah (ena sama enournna vaja stane okrog 600 Din — in koliko jih je bilo) izvršiti vsaj del svoje umetniške naloge in odvrniti pozornost nekaterih slojev občinstva od vsakdanjih skrbi k nečem višjem — plemenitem — h glasbi, ki snaja vse dobre ljudi v eno skupno družino poslušajočih in izvajajočih. — Poldrugo uro smo pozabili vsakdanje skrbi in težave ter se čutili srečne in zadovoljne. Ponosna smeta biti na ta veliki večer dirigent g. ravn. Hladek kot tudi starešina orkestralnega društva g. dr. Dernovšek. Nadaljujte glasbeno delo v tej smeri — publika pa imej več smisla za resno požrtvovalno sodelovanje. Zadržite pritčice že ponovno žigosani publiki iz inteligenčnih krogov, ki je bila v zelo piškem številu zastopana.

x Orgelski koncert v Mariboru. Ljudska univerza priredi prve dni meseca januarja v veliki kazinski dvorani dva orgelska koncerta. Tvrda Brandl postavi v ta namen v dvorano velike orgle z dvema mannatoma in 24 registri. Pri prvem koncertu nastopi kot solist prof. Dugan iz Zagreba, s svojim 11letnim sinkom-virtuozom, pri drugem ljubljanski regens chovi in orgelski virtuoz Stanko Premrl. Oba koncerta bo-

deta za Maribor svojevrstna umetniška dogodka, kakršna še doslej ne moremo zaznamovati in kakršna se nam ne bodejta več v doglednem času tako zlahka nudila v koncertni dvorani.

x Leoncavallo: Pagliacci. Gostovanje g. Knittla in ge Žaludove. Oba ljubljanska umetnika poznamo že izza njihovih nastopov, zadnjič v Trubarju v predlanski sezoni. Tokrat je g. Knittl imel spet mnogo prilike, v vedramatični vlogi Cania pokazati svoje zmož-

nosti kot prepričevalen igralec, ki se za more vživljati v vlogo človeka, katerega naj podaja. Nesrečnega glumaškega načelnika je ustvaril z bujno realistično; v izrazih čustev je bil prepričevalen. Istotako v polni meri nas je zadovoljevala ga Žaludova kot žena Nedda. Njen glas, ki je v vseh legah enako jase, je prišel do učinkovite veljave. V igri je pokazala mnogo ukusa. Škoda pa, da obisk ni bil tako zadovoljiv, kakor bi si ga bila umetnika zaslužila. H. D.

Iz življenja in sveta

Prva srbska kolonija v Ukrajini

Leta 1752 je bila v Ukrajini na ozemlju zaporoških kozakov ustanovljena prva srbska kolonija, ki se je imenovala »Novaja Srbija«. Kolonija je obstajala le 12 let in je prenehala l. 1764. — Kakor poroča M. Tkačenko v kijevski »Ukrajini« so srbski veljaki Horvat, Ševič in drugi l. 1751. prosili ruskega poslanika na Dunaju M. P. Bestužev-Rjumin, da bi se razdelila srbskim beguncem, neizkoriščena zemlja v Ukrajini. Na podlagi omenjene prošnje je dobil generalni guverner mesta Kieva nalog, da preskrbi došlim Srbom vse potrebno, kakor pač najboljšo zna in more.

Prvi srbski naseljenci, 218 po številu, so prišli v Kiev oktobra leta 1751. Polkovnik Horvat, ki je bil njih vodja, je takoj odšel v Petrograd s prošnjo, za dovoljenje naselitve begunov. Vlada je ugodila njegovim načrtom in dovolila, da se nasele Srbi na desnem bregu Dnepra v bližini poljske meje ter da ustanove vojaško kolonijo. Kolonistom je bila porazdeljena zemlja naslednj način: knezi-prvaki so dobili 100, nadporočniki 80, poročniki 70, podčastniki 50, prostaki pa 20 do 23 orolov zemlje na družino, tako, da je znašal ves obseg zasedenega ozemlja 1.421 tisoč desjatini. Za gradnjo stanovanjskih hiš in nabavo potrebščin je vlada nakazala naseljencem 109.053 rubljev in 94½ kopek; razen tega so dobili še letne plače v skupnem iznosu 124.957 rubljev 94½ kopek v mirovni časih in 524.590 rubljev 11 kopek v slučaja vojne. Polkovnik Horvat je bil povzdignjen v generala in obenem poveljnika kolonije. Za asistenta mu je bil dodeljen ruski generalmajor Glebov. Kolonistom je bilo dovoljeno carine prosto trgovanje z inozemstvom. Ustanovitev kolonije je bila leta 1754. v Petrogradu ovekovečena s spominjsko kolajno z napisom: »Nova Serbia Constituta MDCC LIV in D. G. Elisabetha Augusta Omn. Ross«.

Ker je nova kolonija ležala na visoki planoti v predelih zaporoških kozakov, je formalno spadala pod vladno hetmana. Kozaki knezi prvotno niso priznavali nove kolonije in so nameravali priseljence izgnati. Vložili so celo večkrat na vladu v Petrogradu proteste, v katerih so skušali dokazati, da je »srbska« zemlja za nje velike važnosti. Vlada pa je zavrnila njihove proteste z motivacijo, da so si kozaki svoje ozemlje priborili v uporabi proti Rusiji in se morajo podvreči

vladnim odredbam. Spori med Kozaki in Srbi so trajali do leta 1764., ko je bila kolonija dodeljena novoruski guberniji. S to priključitvijo je prenehala tudi njena avtonomija.

Ukinitev kolonije je bila povod utrjevanja ruskih političnih položajev v Ukrajini. S početka so bili Srbi dobrodošli, ker so jih uporabljali za boje proti kozakom in Poljakom. Ko se je pa položaj spremenil Rusiji v prid, so postali Srbi kot avtonomna celota nadležni. Obenem z razpustitvijo kolonije je padel v nemilost tudi general Horvat, ki je bil razrešen svojih dolžnosti. Razen tega pa je bil degradiran in pregnan v Vologdo, šele po 11 letih pregnanstva je bil po posredovanju generala Telekija pomiloščen.

Za ženski svet:

„Društvo, ki se bori proti poljubovanju“

Pariz ima zopet svojevrstno senzacionalno. Svetovni velemodni center in središče internacionalne ljubezni ustanavlja »Društvo proti poljubovanju«. Na ustanovnem obnem zboru, ki se je vršil pred dnevi, je nastopilo več govornikov, ki so živahno zagovarjali potrebo društva, ki bo nastopalo proti poljubovanju. Eden izmed njih je svaril, češ, da se sreča človeštva ni bila nikdar v taki nevarnosti kakor danes. Statistično — je trdil govornik — se da dokazati, da se s poljubovanjem prenaša lahko bacile 40 tisoč bolezni. »Mar si je mogoče zamisliti ljubezno — se je vmešal drugi — brez poljubovanja? Mar se nam, ki hočemo obvarovati ljudstvo velike nesreče, lahko očita, da se ukvarjamo z nesmiselno rečjo? Poljub so smatrali že v starem veču za kvar in čestokrat tudi poguben akt takratne družbe. O Kleopatrin, ženski ki se je z največjo naslodo udajala ljubezni, pravi zgodovina, da svojih ljubimcev ni nikdar poljubljala. Na energični argument nasprotnikov poljubovanja je priobčil nek pariški list očitujoč članek, v katerem pravi med drugim: »Kdo si upa trditi, da Kleopatra svojih ljubimcev ni poljubljala iz higijenskih razlogov. Kleopatra ni poljubljala svojih ljubimcev zgolj iz ženske premetenosti, zavedajoč se, da s tem še bolj priveže nase številne oboževalce. Kako naj verjamemo, da se je žena ki se ni plašila niti strupene kače, bala bacilov, ki so v takratni srečni dobi živeli v popolnem incognito.

Kino

GRAJSKI KINO

predvaja od petka 10. do nedelje 12. dec. »MOKRE PUSTOLOVINE«.

Kolosalna vesela pustolovina z Buster Keatonom v glavni vlogi. Naslov »Mokre pustolovine«; vprašali boste, kaj more to biti. Oglejte si plakate v naših izložbah.

APOLO KINO

predvaja od četrta 9. do nedelje 12. t. m. senzacija

»ČLOVEK Z ŽELEZNO ROKO«.

Po Goethe-ju in historičnih motivih. — Velefim, kateremu se sme primerjati le »Nibelunge«, ki je pa v tehničnem oziru mnogo bolj in impozantnejši.

KINO »DIANA« STUDENCI

Od srede, dne 8. decembra do vključno 10. decembra se bo predvajal film

»RAZBOJNIKI IZ BRIDGEPORTA«

in sicer: 1. epoha pod naslovom: »Go-reča hiša«. Senzacionalen, avanturistično kriminalen filmski slager v dveh epohah in 15. činih. V glavnih vlogah: Georg Larkin, Annie Luther in Rutli Diwier.

Prispevki za postavitve spomenika kralju Petru I. Velikemu osvoboditelju

(Drugi izkaz).

Marko Rosner Din 1.500, Josip Tscheligi 800, Dolček & Marjaj 500, Leopold Gusel 500, Jos. Martinc 400, Franc Korman 400, Drago Roglič 200, M. Berdajs 200, Max Pucher 100, Karl Preis 200, Grof Herberstein 200, Feliks Mihelitsch 200, Franjo Majer 200, Miloš Oset 200, Adalbert Gusel 200, L. Ornik 200, Lojze Strehar 200, Josip Mislej 100, Jul. Fischbach 100, Srečko Pihler 100, Julius Mejn 100, Hugo Stark 100, Pavla Jančar 100, Ernest Gert 100, Igo Baloh 100, R. Leyrer 100, Max Pucher 100, Jaš & Lesjak 100, Jos. Höfer 100, Pelikan 100, Felix Novak 100, J. Preac 100, Zaklan Marija 100, Adolf Anderle 100, Anton Tkalec 100, F. Kaufmann 100, M. Gajšek 100, Badl W. 100, A. Macun 100, Preac & Worsche 100, C. Büdefeldt 100, Greiner 100, Martinz & Strauss 100, A. Platzler 100, I. Peteln 100, Greinitz 100, M. Ilger sin 100, V. Seiler 100, Felix Skrabl 100, L. Scheidbach 60, Lipovšek 50, T. Fehrenbach 50, V. Heinz 50, Tautz 50, J. Thür 50, J. Kaučič 50, J. Mondil 50, Franc Mastek 50, F. Ussar 50, Strohbach 50, Egger 50, Petrossi 50, Gmus 50, L. Uhler 50, F. Rainer 50, J. Posch 50, V. Vošinek 50, J. Pisanec 50, Vicel 50, J. Bregar 50, M. Jeglitsch 50, J. Sirk 50, H. Kovačič 50, R. Niefergal 40, Human 40, B. Weiler 30, Škerbec 30, Lešnik Betka 30, Zlata Brišnik 30, Franc Perc 30, Wigec 30, Gnjšek 30, Ivan Bezka, urar 35, Ivan Krois 25, Trafenik 15, Pavla Svetek 20, Tement 10, Ivan Buždon 10, Ludvik Hlustnik 10, Fr. Weiler 20. — Izrazi nadaljnjih prispevkov sledijo.

M. K.:

J. J. Strossmayer in Jugoslovenstvo

(Iz predavanja na Strossmayerjevem večeru v Mariboru).

In vendar je res, da je Strossmayer sprva mislil le na kulturno edinstvo. Mož, v katerem sta se združila principa legitimisti in prirodnega narodnostnega prava, mož, kateri je smatral dunavsko monarhijo kot izraz politične nujnosti, vendar tudi le tako daleč, kolikor bi mogel najti vsak narod v njej zaščito in poročstvo za svoj prosti razvoj, ta mož je ostal realen politik, kateri je videl, da se z glavo ne da priti skozi zid; vedel je prav dobro, da je pogoj politični moči narodovi njegova naobrazba. Zato je izražal svojo moč kot cerkveni knez, ko mu je konkordat dal v roke nadzorstvo nad osnovnim šolstvom. In v tej smeri je poteklo glavno biskupovo kulturno delovanje. Ni le propagiral ustanavljanja osnovnih šol, ni le gmotno podpiral gradnjo šolskih poslopij, ni le gol člučaj, da je Djakovo za njegovega vladikovanja dobilo celo vrsto novih učnih zavodov; Strossmayerjevo snovanje je imelo višji polet; postal je ustanovitelj akademije umetnosti in znanosti omogočil je ustanovitve zagrebškega vseučilišča, daroval je Zagrebu svojo bogato zbirko slik, znano pod imenom »Strossmayerjeva galerija«. A tudi akademija in vseučilišče sta nova dokaza biskupovega integralnega Jugoslovenstva, kajti akademija nosi po njegovi želji še sedaj ime »Jugoslovenska akademija«, (ne morda »Hrvatska« ali

»Srpskohrv. akademija«), in vseučilišče bi naj bilo dobilo isto ime, ki pa se je moralo umakniti imenu »Franja Josipa vseučilišče«.

Namen te najvišje kulturne institucije je označil biskup s temi-le besedami: »V samem našem ožjem domu ločijo še neki predsodki dva rodna brata, sinova iste matere. Jedno krv, jedno dušo razdvajata često dve dični imeni, kateri značita isto. Naloga vseučilišča je, da ti predsodki in spori prenehajo in da se brata spojata v eno dušo in eno sveto namero«. In v zvezi s tem je dejal: »A kaj naj rečem o naših prvih sosedih, bratih Slovincih? Ah, naj vedo, da bomo vsi za vedno v duši in našem srcu obdržali hvaležen spomin na one besede, izustene po enem največjih njihovih sinov: »Bratje Srbi in Hrvatje, vedite, da mi Slovenci vaše vseučilišče smatramo svoje lastno vseučilišče.« Zares zlate besede, polne nade in utehe... Bodimo tudi tem bratom hvaležni, pokažimo jim ob vsaki priliki, da je njihova usoda naša usoda, da je njihova rana naša bol, da je njihovo veselje naša radost...« (Mimogrede vprašam: ali so tudi to le zgolj aluzije?)

Podpiral pa je Strossmayer tudi dejansko vsa kulturna stremjenja celokupnega našega naroda, neglede na to, katero ime si nadeva plemo, čigar prosvetno podjetje je potrebovalo in zaslužilo

podpore. Tako je Cetinju priskrbel tiskarno, tako je bil ustanovni član Slov. Matice. In nešteto drugih dokazov za to trditev bi se dalo doprinesiti. Zlasti mu je bilo pri srcu, da se ustvari v naši književnosti čim večja skupnost. Njegove lastne tozadevne besede se glasijo: »... Od tod se... porodi skoro obča želja in težnja, da se najde čim prej najprimernejši način, kako se naj v kolo srbsko-hrvatske književnosti pritegnejo bratje Slovinci, katerim bi se s tem zagotovilo narodno življenje in napredek, a nam Hrvatom in Srbom bi se nabavila lepa kita umnih sodelavcev... Ta želja, kakor se tudi zdi komu smela, more postati i dejstvo, ker ji stoje na službo vsi potrebni delavci uma in časa; da, trdno sem prepričan, da se duh jugoslovenskega naroda odene prej ali slej z eno knjigo«.

Da se kulturno zблиžanje in poenotenje čim bolj olahkoti, jestremel Strossmayer tudi za poslovanjem katoliškega bogoslužja. In posrečilo se mu je izposlovati pri papežu Leonu XIII. ponovno priznanje slovanskega bogoslužja za katoliške hiše božje, vsekakor ne v onem obsegu, kakor si je želel. Pravica, poražljati slovanski jezik pri cerkvenih obredih, je ostala omejena le na nekatere pokrajine. Da je imel pri tem namen okrepiti unionistična stremjenja rimsko-katoliške cerkve, ne zmanjša biskupove veličine niti najmanj. Znana je stvar, kakšno je bilo tozadevno njegovo osebno mnenje. Saj je odgovoril Francu Jožefu: »Veličanstvo, moja vest je čista!« ko mu je ta očital brzojavko s čestitkami, poslano ob 1000letnici Ciril-Metodovi pra-

voslavnemu cerkvenemu dostojanstveniku v Rusijo z besedami: »Škof, vi ste bili menda bolni na umu, ko ste poslali brzojavko v Kijev. Ali ne veste, da ste postali s tem izdajavec države, domovine, celo katoliške cerkve?« — (Dalje sledi.)

— Ženski rekord. Baronessa d'Erlanger je dosegla brzčas rekord v moštvi. Te dni se bo namreč poročila šestič. Doslej je bila poročena z dvema milijonarjema, nekim znanstvenikom, nekim izumiteljem in nekim angleškim plemičem. Sedaj se bo poročila z nekim Amerikancem. Baronica je jako lepa in bogata.

OGLAS.

Kod komande 45. peš. puka u Mariboru obdržavati će se dne 22. decembra 1926 god. u 11 časova licitacija za liferacijo sledećih artikla ljudske hrane za garnizon Maribor: 2500 kg domaće la svinjske masti, 1000 kg crnog luka; 600 kg olivnog ulja; 1300 kg belog brašna, 70 kg cikoriije, 8000 kg krumpira. Uslovi za liferacijo mogu se vidjeti dnevno u kancelariji štaba komande 45. pešpuka. Br. 13802 od 30. novembra 1926 god. iz kancelarije 45. pešpuka.

Zanesljiva postrežnica.

hitra in nažna, ki zna pospravljati 8 pisarniških prostorov se išče za 1. januar. Naslov v upravi li-ta. 2557

Postrežnica, pošlena in delavna, se sprejme.

Jurčičeva ul. 8/II, de-2568

POZOR! Čevlji ročno delo!

Moški visoki, boks 220 Din; moški nizki, boks 180 Din; ženski visoki, boks 220 Din; ženski nizki, vsake vrste 160 Din. FRANC NEUBAUER čevljar, Maribor, Gosposka 33

Din 100.000— vložim v podjetje.

Pogoj služba. Imam 14 letne prvo vrstno prakso. Posudbe pod „Zaupno“ na upravo. 2554

Stavbni prostor s sadnim vrtnom, ob meji mesta na prodaj.

Vprašati Jurčičeva ul. 8/II. Vetrin. 2578

MIZERJI!

Razni mizarski stvari in orodje se bo prodajalo poceni na javni dražbi dne 18. decemb. v Oplotnici pri Konicah. 2571

Preselitveno naznanilo.

Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem preselila svoj modni salon iz Aleksandrove ceste št. 19 na Zrinjski trg v vilo „Cvijeta“, ter se cenjenim 2567 damam priporočam.

Z odličnim spoštovanjem
Stefanija Kolar.

Radi izselitve iz Maribora

ugodna razprodaja damskih klobukov polje in drugih predmetov pri Savnik, modistinja, Maribor, Milska ul. 9. 2576

Blagovinska brivnica

se vsem slojem priporoča. Posrežba čista in prvovrstna. Diatek imajo izvzemš sobote in dneva pred praznikom popust. Vekoslav Gjurič, Jurčičeva ulica 9. 2336

Leno stanovanje

2 sobi, kuhinja s pritlikinami v Samostanski ulici se takoj menja z enakim stanovanjem v bližini Grajskega kina. Naslov v upravi. 2546

Železničarji, uradniki in

obšite brivnice Frana Novak, Aleksandrova cesta 22, kjer boste dobro in poceni postreženi ter zelo zadovoljni. 2409-8

Ceno se prodaja več zimskih stvari in orodje

jih oblek in druge stvari. Pobreška cesta 15/II, levo. 2549

Za božična in novoletna darila

priporočam vsakovrstne ure, zlate in srebrne predmete po znižani ceni

L. STOJEC

urar Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. 2556

Radi konca sezi se odda popolnoma novi auto

FIAT-model 509

normalno torpeda, sive barve, s štirimi sedeži, z dvema rezervnimi kolesi, 6 kompl. gumijevimi obroči, zavora na prednjih kolesih, s polnim jamstvom po ceni Din 50.000—. Na ogled pri tvrdki AUTOMOTOR (FIAT-zastopstvo), Gosposka ul. 20. Telefon 133. 2565

Dr. Jos. Majcen

volonter-asistent na kirurški kliniki (prof. Haberer) v Graz-u

je svojo prakso zopet otvoril. 2491

Ordinacijske ure 8.—9., 2.—4. Telefon 396.

Maribor, Aleksandrova cesta 21

BATERIJE

za žepne svetiljke, nudi najugodnejše 2241

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26

Preselitev.

Informacijski biro „Marstan“, kreditna in stavbna zadruga „Mojmir“, humana akcija „Dom ubogih“ se preselijo s 15. decembrom v I. nadstr. Mestne lekarne Glavni trg 12, vhod Lekarniška ulica 2. 2560

Snežne čevlje

in galoše popravlja 2564

F. GOVEDIC, MARIBOR Frankopanova ulica št. 10.

22222222

Pristopajte CMDI

Nikdo naj ne zamudi, si ogledati danes v nedeljo

veliko Božično razstavo

Razsvetljeno do 9. ure zvečer

VILKO WEIXL

veletrgovina

Jurčičeva ulica Vetrinjska ulica

2559

SALAMA

prvovrstna, novo popolnoma sveže blago se

DOBIVA POVSOD

Prva hrvatska tvornica salame, sušena mesa i masti

M. Gavrilović-a sinovi d. d. Petrinja.

Glavno zastopstvo: Franc Rainer, Maribor, Koroška cesta 17. 2389

KELC, KROJAŠKI SALON

Maribor, Stolna ulica 5

se priporoča za izdelavo oblek za gospode in dame. Vsa v to stroko spadajoča dela se izvršujejo prvovrstno, v najkrajšem času in najceneje.

2144

Računajte koliko prištedite

ako kupujete blago za obleke, perilo, izgotovljeno perilo in obleke, preproge, odeje, posteljno perje itd. pri tvrdki

J. N. Šoštarčič, Maribor, Aleksandrova cesta 13

kjer je sedaj

cena vsemu blagu skoro za polovico znižana.

Belo platno sedaj meter samo	Din 8.—, 9.—, 10.—
Rujavo	6.—, 7.—, 8.—
Plavnina	10.—, 11.—, 12.—
Hlačevina	25.—, 30.—, 40.—
Sukno	50.—, 60.—, 70.—
Spodnje hlače	Din 22.—
Srajce	Din 34.—, 40.—
Nogavice	Din 8.—, 9.—, 10.—
Obleke za fante	Din 120.—, 140.—
Obleke za moške	400.—, 500.— itd.

1024